

**Religionen und Kulturen der Antike
Band 6**

Studienausgabe

FRANZ JOSEPH DÖLGER

ICHTHYS

5. BAND V/2

**DIE FISCH-DENKMÄLER
IN DER FRÜHCHRISTLICHEN PLASTIK
MALEREI UND KLEINKUNST**

TEXTBAND

Peter W. Metzler Verlag

Jarmo Kuronen

Tellervon Tarina

Tellervon Tarina

© Jarmo Kuronen 2024

ISBN 978-952-80-7274-4

Graafinen suunnittelu Jarmo Kuronen

Kustantaja: BoD - Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD - Books on Demand, Norderstedt, Saksa

Sisällys

Esipuhe	9
Aino Tellervo Juvosen syntymä.....	11
Muutto historialliselle Jynkän Ruukille	15
Joulun vietto Juvosen perheessä.....	62
Tellervo Juvosen koulunkäyntiä.....	65
Eeva Hyvärinen ja muut luokkatoverit.....	70
Rippikoulu Tuomiokirkossa	77
Tellervon sisarukset - Toivo	81
Liisa-sisar muuttaa Ruotsiin.....	87
Jokunen sana Tellervon isästä Antti Juvosesta.....	91
Perunapallerot – Ravintolamuisto.....	94
Työelämässä osuuskaupassa ja Tullin-Tuvassa.....	96
Avioliiton satamaan	103
Muutto omaan kotiin.....	109
Lapsiperheen arkea 1960-luvun alussa	118
Tellervo Kurosen harrastuksia.....	130
Tellervo Kurosen keittiössä	137
80-vuotispäiväjuhlat.....	141
Salamanisku kesällä 2014	143
Muutto Harjulaan, Mäntylään ja Pyörölle.....	146
Tellervolle jouluna 1946	148
Muisto.....	149

Tellervolle	150
Muisto!.....	154
Tellervolle!	156
Tellervolle!	158
Muisto	160
Tellervolle!	161
Muisto	163
Tellervolle!	164
Till Tellervo!	165
Muisto	166
Muistoksi	168
Muisto	169
Tellervolle	170
Muisto	171
Muisto	172
Tellervolle!	175
Tellervolle!	177
Tellervolle!	178
Muisto Tellervolle 27.1.47.....	179
Nimetön	180
Nimetön	181
Tellervolle.	183
Tellervolle!	184

Tellervolle!	186
Muisto.....	187
Nimetön	188
Muisto	190
Tellervolle!	191
Tellervolle	192
Muisto	194
Nimetön	195
Tellervolle!	196
Tellervo Kurosen s. Juvonen esipolvet	199
Ensimmäinen sukupolvi	201
Toinen sukupolvi (vanhemmat)	202
Kolmas sukupolvi (isovanhemmat).....	203
Neljäs sukupolvi (isoisovanhemmat)	205
Viides sukupolvi (isoisoisovanhemmat).....	208
Kuudes sukupolvi (4. isovanhemmat)	213
Seitsemäs sukupolvi (5. isovanhemmat)	219
Kahdeksas sukupolvi (6. isovanhemmat).....	226
Yhdeksäs sukupolvi (7. isovanhemmat)	234
Kymmenes sukupolvi (8. isovanhemmat)	239
11. sukupolvi (8.isovanhemmat)	241
12. sukupolvi (9. isovanhemmat).....	242
13. sukupolvi (10.isovanhemmat)	243

14. sukupolvi (11.isovanhemmat).....	244
Pohdintaa	245
Lopuksi.....	248
Kirjallisuutta.....	250

Esipuhe

Tämän kirjan Tellervo Kurosen vaiheista on kaksiosainen. Ensimmäinen osa kertoo pieniä välähdyksiä Tellervo Kurosen pitkältä elämäntaipaleelta alkaen lapsuus- ja nuoruusvuosista näihin päiviin. Toinen osa sisältää runoja, jotka Tellervo Juvosen ystävät ovat hänelle kirjoittelleet pääosin 1940-luvulla. Somisteena kirjassa on valokuvia Tellervo Kurosen elämän eri tilanteista sekä kiiltokuvia, joita hänen ystävänsä ovat liimanneet tuohon lapsuuden koristekantiseen runovihkoon.

Kirjan oikeutuksena on kertoa nykyisille sukupolville, kuka Tellervo Kuronen, omaa sukuaan Juvonen on. Sen lisäksi kirja tuo ajankuvaa köyhän invalidiperheen näkökulmasta toista maailmansotaa edeltävästä ja sen jälkeisestä Suomesta ja kertoo elämästä Jynkän Ruukilla Kuopion maalaiskunnassa, nykyisessä Etelä-Kuopiossa,

joiden kauneudesta jo Minna Canth kirjoitti 1800-luvun lopulla.

Tämä kirja ei ole objektiivista historiankirjoitusta eikä sitä pidä sellaisena käsitellä, mutta siinä on paljon historiallisia ajankuvia ja kiinnostavia myös Suomen monivaiheiseen historiaan, maantieteeseen ja geologiaan. Muistiinkirjoittajana otan luonnollisesti vastuun kaikista kirjan mahdollisesti sisältämistä virheistä.

Lämmin kiitos Marita Vänskälle, Pia Pursiaiselle, Kansan Arkistolle, Kuopion kulttuurihistorialliselle museolle ja muille tämän kirjan kuvamateriaalia luovuttaneille tahoille.

Kirjan toinen painos ilmestyy Tellervo Kurosen 90-vuotispäivän kunniaksi kesällä 2024.

Mikkelissä 21. toukokuuta 2024

Jarmo Kuronen

Aino Tellervo Juvosen syntymä

Tellervo (Aino Tellervo) Kuronen s. Juvonen syntyi kertomansa mukaan 14.7.1934 Kuopion maalaiskunnan Kurkimäessä "pienessä punaisessa mökissä metsän laidassa." Paikallinen naishenkilö toimi kotisynnytyksessä kätilönä. Vanhemmat olivat suutari Antti Juho Juvonen ja postinkantaja Anna Katri Pitkänen. Vuonna 1901 syntynyt isä-Antti oli kotoisin Kaavilta, jossa hänen sukunsa on asunut jo 1700-luvulta. Vanhin tunnettu esi-isä oli 1773 syntynyt Paul eli Paavo Juvonen. Tellervon äiti, vuonna 1903 syntynyt Anna Pitkänen, oli puolestaan Tuusniemeltä ja vanhin tunnettu esi-isä Pitkäsen puolelta oli 1695 syntynyt sotilas Johan eli Jussi Pitkänen, sotilasnimeltään Piik. Annan äidin Stina Hallikaisen puolelta vanhin esi-isä oli 1680 syntynyt Perttu Hallikainen.

Tellervon kasteessa olivat kummeina Saimi ja Ville Laitinen. Kastepappi olisi Tellervon äidin muistin mukaan Päivänsalo, vaikka se ei ole mahdollista, koska Päivänsalo oli kuollut jo 1933. Tuolloin maaseurakunnan pappina oli Heikki Rautajärvi, joka toimi kirkkoherrana 1925-1935.¹ Perheeseen kuuluivat jo vuonna 1927 syntynyt Toivo Antero, ja 1931 syntynyt Maija-Liisa. Vuoden 1929 maaliskuussa syntynyt Helmi Annikki oli kuollut alle puolentoista vuoden iässä keuhkkokuumeeseen 4.6.1930. Tellervo Kuronen muistelee, että Annikista on kuva Anni-mummon valokuva-albumissa, jossa hento vainaja lepää avoimessa arkussa. Annikki oli ottanut jo ensi askeleensa ennen kuolemaansa. Annikilla oli vaaleat hiukset². Annikki haudattiin 9.6.1930 Kuopion maaseurakunnan Vehmasmäen hautausmaan multiin³. Perhettä koetteli toinenkin tragedia. Antti Juvonen sairasti aivohalvauksen

¹ Pappisluettelo. Kuopion maaseurakunta.

² Tellervo Kurosen haastattelu 10.9.2022.

³ Kuopion maaseurakunta, haudatut 1930 toukokuu-kesäkuu, s. 129.

1932 ja oli sen vuoksi lopun elämäänsä invalidi. Hän käveli itse veistämänsä kepin kanssa. Invalidiyhdistyksen kursseilla hän sai oppia monenlaisia käden taitoja. Isän sairaus ja invaliditeetti aiheuttivat perheelle vakavan taloudellisen ongelman.

Suomessa ei ollut tuolloin 1930-luvulla nykyaikaista sosiaaliturva- tai eläkejärjestelmää ja vuonna 1879 annettu vaivaishoitoasetus suhtautui köyhiin ankarasti ja tuomitsevasti⁴. Perheen toimeentulo oli pitkälti Anna Juvosen työnteon varassa, vaikka Antti Juvonen saikin ajoittain tilapäistöitä. Juvoset, kuten valtaosa puutteellisissa oloissa elävistä eivät päässeet lainkaan osalliseksi yhteiskunnan tuesta⁵. Käytännössä vaivaishoito tähtäsi siihen, ettei avun saaja menehtynyt, vaan saattoi jatkaa elämäänsä⁶.

⁴ Mattila 2011: 64–65.

⁵ Ibid. s. 65.

⁶ Ibid.

Tellervo Juvosen syntymävuosi 1934 oli levoton. Suomi ei ollut vielä toipunut lamakaudesta ja vallitsi suurtyöttömyys⁷. Savon Sanomien 14.7.1934 sivulla kerrottiin Japanin tulvista, Hitlerin kansallissosialismista ja puhdistuksista Saksan asevoimissa, työttömyyden vähenemisestä Suomessa ja USA:n lakkolevottomuuksista, sisäsivuilla Itä-Suomen köyhyydestä ja Kiuruveden hirmumyrskystä.⁸

⁷ Mattila 2011: 65.

⁸ Savon Sanomat 14.7.1934, s.1.

Muutto historialliselle Jynkän Ruukille

Muutto Kurkimäestä Kuopion Jynkkään Ruukinrantaan tapahtui Tellervon ollessa noin 4 kuukauden ikäinen marraskuussa 1934. Kuopion maalaiskunta oli ostanut August Jalkasen omistaman suuren maatilán Rauhalahden pakkohuutokaupassa 17.9. samana vuonna⁹. Kauppahinta oli 295 000 markkaa¹⁰, nykyrahaksi muutettuna 132 000 euroa. Tilaan kuuluivat myös Jynkän ruukki ja sen työväen asunnot. Muuttokuormaa Ruukille kuljetettiin hevosella ja oppaana toimi eräs Aarne-niminen Leväsen kunnalliskodin hoidokki. Perheeseen kuuluivat siis jo Toivo-veli ja Maija-Liisa-sisar.

⁹ Savon Sanomat 18.9.1934, s.3. Kauppa oli tehty 295.500 markan hinnasta.

¹⁰ Maalaiskunta 1.10.1934, s. 24.

Vasemmalta Maija-Liisa, Toivo ja Tellervo Juvonen Kuopion torilla kesällä 1937.

Franz Joseph Dölger, Religions-, Kultur- und Kirchenhistoriker (Spätantike), geb. 18.10.1879 Sulzbach a.M., gest. 17.10.1940 Schweinfurt; 1902 Priesterweihe. 1911 Prof. in Münster. 1926 in Breslau, 1929 in Bonn. Zunächst dogmengeschichtlich interessiert, wandte er sich nach Schwierigkeiten mit der kirchlichen Obrigkeit und nach einem Aufenthalt in Rom dem Studium der frühchristlichen Institutionen, Liturgie und Lebensgewohnheiten zu.

Mit seinem umfangreichen Werk begründete er die Forschungsrichtung „Antike und Christentum“.

Das Dölger-Institut wurde 1955 von Theodor Klauser gegründet, um die von F. J. Dölger initiierte Forschungsrichtung „Antike und Christentum“ fortzusetzen und die Herausgabe des „Reallexikon für Antike und Christentum“ (RAC), des „Jahrbuch für Antike und Christentum“ (JAC) sowie der Monographienreihe „Theophaneia“ institutionell zu sichern. Zunächst von einem Förderverein getragen, wurden die Forschungsvorhaben des Instituts als Langzeitprojekte 1976 von der Nordrhein-Westfälischen Akademie der Wissenschaften in Düsseldorf übernommen und dieses der Universität Bonn angegliedert.

Prof. Dr. Ernst Dassmann

Franz Joseph Dölger-Institut zur Erforschung der Spätantike
Universität Bonn

Inhaltliche Zusammenfassung aus dem
LEXIKON FÜR THEOLOGIE UND KIRCHE
DRITTER BAND
1995
HERDER VERLAG
FREIBURG BASEL ROM WIEN

Das Werk ICHTHYS als Studienausgabe wendet sich an alle theologisch, historisch, archäologisch und religionswissenschaftlich Interessierten. Die Reihe „Religionen und Kulturen der Antike“ ermöglicht endlich nach langer Zeit wieder einen Zugang zu einem Standardwerk.

